

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าคำ "ก็" ในภาษาพูดมีที่ใช้หลายอย่าง ทั้งที่ใช้ลำพังคำเดียวและที่ใช้ร่วมกับคำอื่น ๆ นอกจากนี้ตำแหน่งที่คำ "ก็" ปรากฏยังแตกต่างกันด้วย

ตัวอย่าง ก. ปรากฏระหว่างคำ เช่น กินก็กิน

นอนก็นอน

ข. ปรากฏระหว่างกลุ่มคำ เช่น ไม่เอาก็ไม่เอา

ยิ่งคิดก็ยิ่งกลัว

สองจานก็สองจาน

ค. ปรากฏระหว่างอนุพากย์ เช่น คุณไป/ฉันก็ไป

ฉันห้ามเขาแล้ว/แต่เขาก็ไม่เชื่อ

กว่าตัวจะสุก/งาก็ไหม้เสียแล้ว

ง. ปรากฏต้นประโยค เช่น ก็มาหาเธอใจล่ะ

ก็เห็นเขาฉลาดดีนี่นา

เป็นต้น

ด้วยเหตุที่คำ "ก็" มีที่ใช้ในลักษณะต่าง ๆ กันข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่า คำ "ก็" มีกี่คำ ทำหน้าที่เป็นคำชนิดใด และมีความหมายเช่นไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาตำแหน่ง หน้าที่ของคำ "ก็" และพิจารณาว่าคำ "ก็" มีกี่คำ และ

เป็นคำชนิดใดบ้าง

๒. เพื่อศึกษาความหมายของคำ "ก็" เมื่อทำหน้าที่ต่าง ๆ

ขอบเขตของการวิจัย

๑. ศึกษาการใช้คำ "ก็" ในภาษาไทยกรุงเทพฯ โดยเฉพาะ มิได้รวมถึงภาษาถิ่นอื่น ๆ
๒. วิจัยคำ "ก็" ทั้งที่ปรากฏในประโยคเริ่มและประโยคไม่เริ่ม

วิธีดำเนินการค้นคว้าและการวิจัย

๑. สืบค้นเอกสาร วิทยานิพนธ์ และหนังสือที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย
๒. รวบรวมและจัดบันทึกข้อมูลที่ได้ ข้อมูลส่วนใหญ่ได้มาจากภาษาพูดในชีวิตประจำวันของบุคคลทั่วไปที่พูดภาษาไทยมาตรฐาน
๓. นำข้อมูลที่รวบรวมไว้มาวิเคราะห์
๔. สรุปผลการวิจัยและเสนอแนะ

งานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

ในหนังสือ หลักภาษาไทย^๑ ของพระยาอุปกิตศิลปสาร ได้จัดให้คำ "ก็" เป็นคำสันธานชนิดหนึ่ง โดยให้คำอธิบายในเรื่องความหมาย และประเภทต่าง ๆ ของคำสันธานซึ่งเกี่ยวข้องกับการใช้คำ "ก็" ไว้ว่า

คำสันธาน แปลว่าการต่อหรือเครื่องต่อ หมายความว่า คำพวกหนึ่ง ซึ่งใช้ต่อเชื่อมถ้อยคำให้ติดต่อกันเป็นเรื่องเดียวกัน ทำหน้าที่เป็นบทเชื่อม แบ่งออกเป็น

ก. เชื่อมความคล้ายตามกัน มีอยู่ ๒ อย่าง คือ

๑. เชื่อมความที่มีเวลาต่อเนื่องกัน ได้แก่ คำว่า ก็...จึง, ครั้น...จึง, ครั้น...ก็, เมื่อ...ก็, พอ...ก็ เป็นต้น

ตัวอย่าง ครั้นถึงจึงอาบน้ำ

พอฝนตก ฉันก็นอน

๒. เชื่อมความให้รวมกัน ได้แก่ คำว่า ก็ได้ ก็ดี ทั้ง...ก็

ตัวอย่าง ยานี้ใช้กินก็ได้ ทาก็ได้

เขาจะดีก็ดี คำก็ดี ฉันไม่โกรธเขาหรอก

วันนี้ทั้งฝนก็ตก ทั้งแดดก็ออก

ข. เชื่อมความที่แย้งกัน ได้แก่ คำว่า ถึง...ก็, กว่า...ก็

ตัวอย่าง ถึง เขาสู้ไม่ได้ เขาก็ไม่กลัว

กว่าถ้าจะสูงงาก็ไหม้

^๑พระยาอุปกิตศิลปสาร, หลักภาษาไทย (พระนคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๔), หน้า ๑๐๕-๑๐๖.

- ค. เชื่อมความที่เลือกเอา ได้แก่ คำว่า ไม่...ก็ ตัวอย่าง อ่านหนังสือไปไม่กินนอนเสีย
- ง. เชื่อมความที่แบ่งรับรอง ได้แก่ คำสันธานที่ใช้เชื่อมความซึ่งบอกการคาดคะเน หรือบอกแบ่งรับแบ่งสู้ ได้แก่ คำว่า ถ้า...ก็ ตัวอย่าง ถ้าฝนไม่ตกฉันก็จะไป เป็นต้น

นอกจากนี้พระยาอุปกิตศิลปสาร ยังได้กล่าวถึงสันธานวลีชนิดหนึ่ง เรียกว่า

สันธานวลีคาบ^๑ ไว้ดังนี้

สันธานวลีคาบที่กล่าวนี้มีถึงจะมีความติดต่อกันเป็นกลุ่มเดียวกันจริง แต่โดยปกติมักอยู่ห่างกัน คือมีคำอื่นเข้าแทรกอยู่ระหว่างกลางโดยมาก มีทั้งเชื่อมประโยคและไม่ใช่ประโยค ดังนี้

- ถึง...ก็ ตัวอย่าง ถึงฝนตกก็จะไป
- พอ...ก็ ตัวอย่าง พอฝนตกฉันก็นอน
- ถึง...ก็ตาม...ก็ ตัวอย่าง ถึงเขาจะว่าก็ตามฉันก็จะทำ

ในวิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรบัณฑิต เรื่องอนุพากย์ในภาษาไทย^๒ ของนางสาวดุขฎิพร ชำนิโรคนานต์ ได้กำหนดให้คำ "ก็" เป็นคำเชื่อมอนุพากย์ชนิดหนึ่ง โดยแบ่งตามตำแหน่งของคำเชื่อมอนุพากย์ออกเป็น ๓ ชนิด ดังนี้

ก. คำเชื่อมต้น ได้แก่ คำเชื่อมที่มีตำแหน่งอยู่ต้นอนุพากย์เสมอ ไม่ว่าอนุพากย์นั้นจะมีหน่วยประธานปรากฏอยู่หรือไม่ก็ตาม

- ตัวอย่าง อนุพากย์ที่มีหน่วยประธานอยู่ด้วย เช่น
ฉันไม่ชอบเขา/ก็เพราะเขาชอบดูถูกคนอื่น
- อนุพากย์ที่ไม่มีหน่วยประธานอยู่ด้วย เช่น
แดงไม่ไปโรงเรียน /ก็เพราะไม่สบาย

ข. คำเชื่อมใน

ได้แก่ คำเชื่อมที่ปกติจะมีตำแหน่งอยู่ข้างหลังหน่วยประธานของอนุพากย์ แต่ในกรณีที่อนุพากย์ไม่มีหน่วยประธานปรากฏอยู่ด้วยคำเชื่อมในจะอยู่ต้นอนุพากย์ได้

- ตัวอย่าง อนุพากย์ที่มีหน่วยประธานอยู่ด้วย เช่น
อากาศเย็นมาก/ฉันก็เลยต้องใส่เสื้อหนาว
- ตัวอย่าง อนุพากย์ที่ไม่มีหน่วยประธานอยู่ด้วย เช่น
ฉันไม่ชอบเขา/ก็เลยไม่ให้ขนมเขา

^๑ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๐๔.

^๒ ดุขฎิพร ชำนิโรคนานต์, อนุพากย์ในภาษาไทย (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรบัณฑิต แขนงวิชาภาษาไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๒), หน้า ๒๕-๓๑.

ค. คำเชื่อมชานาบ

ได้แก่คำเชื่อมที่ปกติจะชานาบบทประธานของอนุพากย์ แต่ในกรณีที่อนุพากย์ไม่มีบทประธานปรากฏอยู่ด้วย คำเชื่อมชานาบจะอยู่ต้นอนุพากย์ได้

ตัวอย่าง อนุพากย์ที่มีบทประธานอยู่ด้วย เช่น
 เขาไม่สบาย/แต่เขาก็ยังมาโรงเรียน
 ฉันจะไปดูหนัง/แล้วฉันก็จะไปหาเพื่อน

ตัวอย่าง อนุพากย์ที่ไม่มีบทประธานอยู่ด้วย เช่น
 เขาไม่สบาย/แต่ก็ยังมาโรงเรียน
 ฉันจะไปดูหนัง/แล้วก็จะไปหาเพื่อน

ในหนังสือ ไวยากรณ์ไทย ของ ดร.นววรรณ พันธุเมธา ได้กำหนดให้คำ "ก็" เป็นคำเชื่อมชนิดต่าง ๆ โดยจำแนกตามตำแหน่งได้ ๒ ชนิด คือ

ก. คำเชื่อมชานาบประโยคเชื่อม คือคำเชื่อมที่ชานาบประธานของประโยคหลังในประโยคความรวม แต่ในกรณีที่ประโยคไม่มีประธานปรากฏอยู่ด้วย คำเชื่อมชานาบจะอยู่ติดต้นประโยค

ตัวอย่าง น้อยไม่สบาย แต่ เขาก็ยังไปเที่ยว
 น้อยไม่สบาย แต่ก็ยังไปเที่ยว

ข. คำเชื่อมหลังนาม คือคำเชื่อมที่มีตำแหน่งอยู่หลังคำนาม แสดงความสัมพันธ์ของคำนามนั้นกับคำนามอื่นในประโยค

ตัวอย่าง สัตว์ก็ดี มนุษย์ก็ดี ต่างรักชีวิตของตน
 เด็กก็ตาม ผู้ใหญ่ก็ตาม เสียค่าผ่านประตูเท่ากัน

นอกจากนี้ ยังกล่าวถึงคำ "ก็" โดยจำแนกตามความหมายได้ ๕ ชนิด คือ

ก. คำเชื่อมบอกเวลา คือคำเชื่อมที่ใช้หน้าหน้าคำนามหรือประโยคที่บอกเวลา

ตัวอย่าง พอเขาเห็นฉัน เขาก็รีบออกจากบ้าน (คำเชื่อมบอกเวลาก่อน)
 ฉันไปหาเพื่อน แล้วฉันก็เลยกินข้าวกับเขา (คำเชื่อมบอกเวลาหลัง)

ข. คำเชื่อมบอกความคล้ายตาม

ตัวอย่าง คุณพูด ฉันก็เห็นด้วย
 พอเขามา ฉันก็ไป
 ถึงเขารู้ ฉันก็ไม่กลัว

ค. คำเชื่อมบอกความให้เลือกเอา คือคำเชื่อมที่ใช้หน้าหน้าคำนามหรือประโยคที่มีความหมายให้เลือกเอาอย่างใดอย่างหนึ่ง

ตัวอย่าง นิตควรจะออกจากโรงเรียน หรือ ไม่ก็ทำงานพิเศษทำ

ง. คำเชื่อมบอกเหตุ คือคำเชื่อมที่ใช้หน้าหน้าประโยคที่แสดงเหตุ

- ตัวอย่าง (แสดงเหตุที่บังเกิดผลคล้อยตาม)
ใคร ๆ เกรงใจเขา ก็เพราะเขาเป็นประธานบริษัท
- ตัวอย่าง (แสดงเหตุที่เป็นเงื่อนไข)
ถ้าคุณไป ฉันก็ไป
- ตัวอย่าง (แสดงเหตุซึ่งบังเกิดผลขัดแย้ง)
แม้ว่าคุณจะไป ฉันก็ไม่ไป

จ. คำเชื่อมบอกจุดมุ่งหมาย คือคำเชื่อมที่ใช้นำหน้าคำนามหรือประโยคที่แสดงจุดมุ่งหมาย

ตัวอย่าง เขาทำงานหนัก ก็เพื่อลูกจะได้สบาย

ฉ. คำเชื่อมบอกผล ใช้นำหน้าประโยคที่แสดงผล

ตัวอย่าง เขาเป็นประธานบริษัท ใคร ๆ ก็เลยเกรงใจ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

๑. ทำให้มีความรู้เกี่ยวกับ เรื่องหน้าที่ ตำแหน่ง และความหมายของคำ "ก็" ในภาษาพูด

๒. เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยคำอื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน

คำชี้แจงเกี่ยวกับศัพท์เฉพาะที่ใช้ในวิทยานิพนธ์

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ใช้วิธีแบ่งชนิดของประโยคและการกำหนดหมวดคำต่าง ๆ ตามหนังสือ โครงสร้างภาษาไทย : ระบบไวยากรณ์ไทย^๑ ดังนี้

ก. ประโยคที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย มี ๒ ชนิด คือ

๑. ประโยคเริ่ม คือประโยคที่ใช้เริ่มบทสนทนาได้ การที่จะเข้าใจประโยคชนิดนี้ไม่จำเป็นต้องอาศัยคำพูดที่นำมาก่อน ประโยคเริ่มอาจใช้ในตอนกลางของบทสนทนาได้ ไม่จำเป็นต้องใช้เริ่มบทสนทนาเสมอไป เช่น

^๑ดร.วิจินตน์ ภาณุพงศ์, โครงสร้างภาษาไทย : ระบบไวยากรณ์ (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๒๒), หน้า ๔๔-๗๕.

เธอเคยไปดูหนังคนเดียวไหม เป็นประโยคเริ่มซึ่งใช้เริ่มบทสนทนา.
แดงอยากจะไปดูหนังกับเราด้วย เป็นประโยคเริ่มซึ่งใช้ในตอนกลาง
 ของบทสนทนา

๒. ประโยคไม่เริ่ม คือประโยคที่ไม่อาจใช้เริ่มบทสนทนาได้ เพราะจะ
 ต้องขึ้นอยู่กับสถานการณ์และประโยคอื่นที่มาก่อนหน้าแล้วในบทสนทนาเดียวกัน เช่น

เคยไป เป็นประโยคไม่เริ่ม เพราะจะไม่มีใครเข้าใจว่าหมายความว่า
 ว่าจะไร เนื่องจากความหมายของประโยคนี้ขึ้นอยู่กับประโยคที่นำหน้ามาก่อนเช่น เธอเคยไป
เชียงใหม่ไหม

ข. รูปประโยคที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย กำหนดตามวิทยานิพนธ์ปริญญาโทฉบับที่
 เรื่อง "ลักษณะของคำไวยากรณ์ในภาษาไทย"^๑ ซึ่งมี ๔ ชนิดคือ

๑. รูปประโยคคำสั่ง หมายถึงรูปประโยคที่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งคือ

ก) เริ่มต้นด้วยคำกริยา

ข) เริ่มต้นด้วยคำหน้ากริยา ได้แก่ คำ ไป-มา

ค) เริ่มต้นด้วยคำเฉพาะที่แสดงคำสั่ง-ขอร้อง ได้แก่คำ จง หยุด อย่า

กรุณา โปรด วาน ช่วย

ง) เริ่มต้นด้วยสรรพนามบุรุษที่สอง และคำกริยามีคำช่วยหน้ากริยา

ต้อง ปราบกฏอยู่ด้วย

๒. รูปประโยคปฏิเสธ หมายถึงรูปประโยคที่มีคำปฏิเสธ คือคำว่า "ไม่"
 อยู่ด้วย

๓. รูปประโยคคำถาม หมายถึงรูปประโยคที่มีคำต่อไปนี้อยู่ด้วย คือ

ก) คำแสดงคำถาม ได้แก่ ใคร อะไร ไหน เท่าไร ทำไม

เหตุใด เมื่อไร ก็

ข) คำลงท้ายแสดงคำถามหรือกลุ่มคำลงท้ายแสดงคำถาม ได้แก่ ไหม

หรือ ใช่ไหม ไม่ใช่หรือ

^๑ราตรี ธนวารชกร, ลักษณะของคำไวยากรณ์ในภาษาไทย (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท
 บัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย คณะบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๖), หน้า ๑๕-๑๘.

๔. รูปประโยคคำถาม-ปฏิเสธ หมายถึงรูปประโยคที่มีทั้งคำปฏิเสธ และคำแสดงคำถามหรือคำสั่งท้ายแสดงคำถาม หรือกลุ่มคำสั่งท้ายแสดงคำถาม อยู่ด้วย

๕. รูปประโยคบอกเล่า หมายถึงรูปประโยคที่มีลักษณะต่างจากรูปประโยคทั้ง ๔ ชนิด ดังกล่าวมาแล้วคือ

- ก) ไม่มีคำปฏิเสธ
- ข) ไม่มีคำแสดงคำถาม คำลงท้ายแสดงคำถาม และกลุ่มคำสั่งท้ายแสดงคำถาม
- ค) ไม่เริ่มต้นด้วยคำกริยา
- ง) ไม่เริ่มต้นด้วยคำหน้ากริยา
- จ) ไม่เริ่มต้นด้วยคำแสดงความขอร้อง หรือกลุ่มคำเฉพาะแสดงความขอร้อง
- ฉ) ไม่เริ่มต้นด้วยคำเฉพาะคำสั่ง

ค. อนุพากย์ที่เกี่ยวข้องกับอารวิชัย กำหนดตามวิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต เรื่อง "อนุพากย์ในภาษาไทย"^๑ ดังนี้

อนุพากย์ซึ่งเกิดจากประโยคสามัญที่ลดฐานะลงเป็นส่วนหนึ่งของประโยคซับซ้อน แบ่งตามหน้าที่ได้เป็น ๓ ชนิด คือ

๑. อนุพากย์นาม ได้แก่ อนุพากย์ที่ทำหน้าที่อย่างเดียวกับนามวลี คือทำหน้าที่เป็นหน่วยประโยคประเภทนาม ได้แก่หน่วยประธาน หน่วยกรรมตรง และหน่วยกรรมรอง

๒. อนุพากย์คุณศัพท์ ได้แก่ อนุพากย์ซึ่งทำหน้าที่เป็นหน่วยขยายหน่วยหลักในนามวลี

๓. อนุพากย์วิเศษณ์ ได้แก่ อนุพากย์ซึ่งทำหน้าที่เป็นหน่วยขยายหน่วยแก่นในกริยาวลี

อนุพากย์ซึ่งเกิดจากประโยคสามัญที่ลดฐานะลงเป็นส่วนหนึ่งของประโยคผสมมีเพียงชนิดเดียวเท่านั้น คืออนุพากย์หลัก

^๑ คุชฎีพร ชำนิโรคนานต์, อนุพากย์ในภาษาไทย (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาภาษาไทย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๒)

อนุพาทย์หลัก ได้แก่ อนุพาทย์ซึ่งมีใจความที่เป็นความหมายของประโยคซับซ้อน จะปรากฏร่วมกับอนุพาทย์คุณศัพท์และอนุพาทย์วิเศษณ์ อนุพาทย์ทั้งสองจะมีใจความที่เป็นความหมายเสริม หรือขยายความหมายในอนุพาทย์หลักให้ชัดเจนขึ้น

ง. หมวดคำที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

๑. หมวดคำนามและคำกริยา ใช้กรอบประโยคทดสอบ ๓ คู่ ดังนี้คือ

ก).(๑) ๑ ๒ แล้ว เช่น ฝน ตก แล้ว

(๒) ๑ กำลัง ๓ เช่น ฝน กำลัง ตก

คำใดก็ตามซึ่งอาจจะปรากฏในตำแหน่งที่ ๑ ของกรอบประโยค

ก).(๑) และ ก).(๒) ได้ เรียกว่า คำนาม ส่วนคำที่ปรากฏในตำแหน่งที่ ๒ ของกรอบ

ก).(๑) และตำแหน่งที่ ๓ ของกรอบ ก).(๒) ได้ เรียกว่า คำกริยาอาการ

ในตัวอย่างมีคำว่า ฝน เป็นคำนาม และ ตก เป็นคำกริยาอาการ

ข).(๑) นาม ๒ นาม แล้ว เช่น แม่ ทำ กับข้าว แล้ว

(๒) นาม กำลัง ๓ นาม เช่น แม่ กำลัง ทำ กับข้าว

คำใดก็ตามที่ปรากฏในตำแหน่งที่ ๒ ของกรอบ ข).(๑) และตำแหน่ง

ที่ ๓ ของ กรอบ ข).(๒) ได้ เรียกว่า คำกริยาสกรรม

ในตัวอย่างมีคำว่า ทำ เป็นคำกริยาสกรรม

ค).(๑) นาม ๒ นาม นาม แล้ว เช่น แม่ ให้ สตางค์ น้อง แล้ว

(๒) นาม กำลัง ๓ นาม นาม เช่น แม่ กำลัง ให้ สตางค์ น้อง

คำใดก็ตามที่ปรากฏในตำแหน่งที่ ๒ ของกรอบ ค).(๑) และตำแหน่ง

ที่ ๓ ของกรอบ ค).(๒) ได้ เรียกว่า คำกริยาทวิกรรม

ในตัวอย่าง มีคำว่า ให้ เป็นคำกริยาทวิกรรม

๒. หมวดคำกริยากรรมย่อย ใช้กรอบประโยคทดสอบที่มี ๕ ตำแหน่ง ดังนี้คือ

นาม ๒ กว่า นาม แล้ว เช่น เลื้อ เก่า กว่า กางเกง แล้ว

คำกริยากรรมใดก็ตามที่ปรากฏในตำแหน่งที่ ๒ ของกรอบประโยคทดสอบ

นี้ได้ เรียกว่า คำกริยากรรมย่อย

ในตัวอย่าง มีคำว่า เก่า เป็นคำกริยากรรมย่อย

๓. หมวดคำช่วยหน้ากริยา ใช้กรอบประโยคทดสอบกรอบใดกรอบหนึ่งข้างล่างนี้ ซึ่งมี ๓, ๔ และ ๕ ตำแหน่ง ดังนี้คือ

- ก) นาม ๒ กริยาอาการ เช่น ฝน กำลัง ตก
 ข) นาม ๒ กริยาอาการ นาม เช่น น้อง จะ กิน ข้าว
 ค) นาม ๒ กริยาทวิกรรม นาม นาม เช่น แม่ เพิ่ง ให้ สตางค์ น้อง
 คำใดก็ตามที่สามารถปรากฏในตำแหน่งที่ ๒ ของกรอบประโยคทดสอบ

๓.ก), ๓.ข) และ ๓.ค) นี้ได้ เรียกว่าคำช่วยหน้ากริยา

ในตัวอย่าง มีคำว่า กำลัง, จะ, เพิ่ง เป็นคำช่วยหน้ากริยา

๔. หมวดคำช่วยหลังกริยา ใช้กรอบประโยคทดสอบกรอบใดกรอบหนึ่งข้างล่างนี้ ซึ่งมี ๓, ๔ และ ๕ ตำแหน่ง ดังนี้คือ

- ก) นาม กริยาอาการ ๓ เช่น น้ำ เดือด แล้ว
 ข) นาม กริยาอาการ นาม ๔ เช่น แม่ ทำ กับ ข้าว อยู่
 ค) นาม กริยาทวิกรรม นาม นาม ๕ เช่น แม่ ให้ สตางค์ น้อง แล้ว
 คำใดก็ตามที่สามารถปรากฏในตำแหน่ง ๓, ๔, ๕ ของกรอบประโยค

ทดสอบ ๔.ก), ๔.ข) และ ๔.ค) นี้ได้ เรียกว่า คำช่วยหลังกริยา

ในตัวอย่าง มีคำว่า แล้ว อยู่ แล้ว เป็นคำช่วยหลังกริยา

๕. หมวดคำปฏิเสธ ได้แก่ คำซึ่งอาจจะปรากฏในข้อใดข้อหนึ่งข้างล่างดังนี้

ก) ข้างหลังคำช่วยหน้ากริยาบางคำ เช่น การบ้าน เกือบ ไม่ เสร็จ

ข) ข้างหลัง^{หน้า}คำช่วยหน้ากริยาบางคำ เช่น ขนมน ไม่ นำ กิน

ค) ข้างหน้าหรือข้างหลังคำช่วยหน้ากริยาบางคำ

เช่น เธอ ไม่ ต้อง บอก เขา

เธอ ต้อง ไม่ บอก เขา

ง) ข้างหน้าคำกริยา (ในกรณีที่ไม่มีคำช่วยหน้ากริยาอยู่ในประโยคเลย)

เช่น น้ำ ไม่ ไหล

ในตัวอย่าง มีคำว่า "ไม่" เป็นคำปฏิเสธ

๖. หมวดคำหน้ากริยา คือ คำที่ปรากฏหน้าคำกริยา ไม่เคยปรากฏตามลำพังโดยที่ไม่มีคำกริยาอยู่ด้วย และไม่ลงเสียงหนัก เช่น

แดง ไป ส่ง น้อง

เขา มา หา ฉัน

ในตัวอย่าง มีคำ ไป มา เป็นคำหน้ากริยา

๗. หมวดคำหลังกริยา คือคำที่ปรากฏหลังคำกริยา ไม่เคยปรากฏตามลำพัง โดยที่ไม่มีคำกริยาอยู่ด้วย และไม่ลงเสียงหนัก เช่น

หยิบ ไป

เดิน มา

นั่ง ไว้

ฟัง ดู

ในตัวอย่าง มีคำว่า ไป มา ไว้ ดู เป็นคำหลังกริยา

๘. หมวดคำลงท้าย คือคำที่จะปรากฏในตำแหน่งท้ายสุดของประโยคเสมอ แต่ละคำอาจจะมีหลายรูป เสียงวรรณยุกต์และสระสั้นของคำประเภทนี้ไม่คงที่ เมื่อใช้คำคำเดียวกัน แต่ต่างรูปกันจะทำให้ความหมายของทั้งประโยคเปลี่ยนไปเป็นประโยคคนละชนิด เช่น

มาทำไมจ๊ะ (ประโยคคำถาม)

ไปทานิดจ๊ะ (ประโยคบอกเล่า)

จำ (ประโยคตอบรับ)

ในตัวอย่าง มีคำ จ๊ะ จ๊ะ จำ เป็นคำลงท้าย

๙. หมวดคำกริยาวิเศษณ์ ใช้กรอบประโยคทดสอบที่มี ๓ และ ๔ ตำแหน่ง กรอบใดกรอบหนึ่ง ดังนี้คือ

ก) นาม กริยากรรม ๓ เช่น เพื่อน มา ก่อน

ข) นาม คำช่วยหน้ากริยา กริยากรรม ๔ เช่น แดง จะ ไป ด้วย

คำใดก็ตามที่สามารถปรากฏในตำแหน่ง ๓ และ ๔ ของกรอบประโยคทดสอบ ๙.ก) และ ๙.ข) นี้ได้ เรียกว่า คำกริยาวิเศษณ์

ในตัวอย่าง มีคำว่า ก่อน และ ด้วย เป็นคำกริยาวิเศษณ์

๑๐. หมวดคำลักษณนาม ใช้กรอบประโยคทดสอบที่มี ๖ ตำแหน่ง ดังนี้คือ นาม ๒ กริยากรรมย่อย ๓ กริยากรรม แล้ว เช่น แก้ว ใบ ใหญ่ นี้ ราว แล้ว

คำใดก็ตามที่สามารถปรากฏในตำแหน่งที่ ๒ ของกรอบประโยคนี้ได้

เรียกว่า คำลักษณะนาม

ในตัวอย่าง มีคำว่า ใบ เป็นคำลักษณะนาม

๑๑. หมวดคำสรรพนาม ถือเป็นหมวดย่อยของคำนาม เพราะคำสรรพนามอาจจะปรากฏในตำแหน่งเดียวกับคำนามในกรอบประโยคทดสอบได้ แต่ที่ต่างจากคำนามคือ คำสรรพนาม ไม่สามารถจะนำเอาคำคุณศัพท์มาขยายได้ เช่น

เด็ก อ้วน มักกินจุ อาจจะใช้คำคุณศัพท์ อ้วน มาขยายได้ ถ้านำคำสรรพนาม เธอ มาแทนคำนาม เด็ก เป็น เธอ อ้วน มักกินจุ คำคุณศัพท์ อ้วน ไม่สามารถจะนำมาขยายคำสรรพนามได้

๑๒. หมวดคำจำนวนนับ ใช้กรอบประโยคทดสอบที่มี ๖ ตำแหน่ง ดังนี้คือ
นาม คำช่วยหน้ากริยา กริยาสกรรม นาม ๕ ลักษณะนาม
เช่น เพื่อน จะ ซื้อ หนังสือ ๒ เล่ม
คำใดก็ตามที่สามารถปรากฏในตำแหน่งที่ ๕ ของกรอบประโยคนี้ได้

เรียกว่า คำจำนวนนับ

ในตัวอย่าง จำนวน ๒ เป็นคำจำนวนนับ

๑๓. หมวดคำลำดับที่ ใช้กรอบประโยคทดสอบที่มี ๖ ตำแหน่ง ดังนี้คือ
นาม คำช่วยหน้ากริยา กริยาสกรรม นาม ลักษณะนาม ๖
เช่น เจ้าสาว จะ นั่ง รถ คัน ที่สอง
คำใดก็ตามที่สามารถปรากฏในตำแหน่งที่ ๖ ของกรอบประโยคนี้ได้

เรียกว่า คำลำดับที่

ในตัวอย่างมีคำ ที่สอง เป็นคำลำดับที่

๑๔. หมวดคำหน้าจำนวนและคำหลังจำนวน คำใดก็ตามที่ปรากฏระหว่างคำนามและคำจำนวนนับ ในกรอบประโยคหมวดคำจำนวนนับข้างต้นได้ เรียกว่า คำหน้าจำนวน
นับ

เพื่อน จะ ซื้อ หนังสือ อีก ๒ เล่ม

ในตัวอย่างมีคำว่า อีก เป็นคำหน้าจำนวน

คำใดก็ตามที่ปรากฏหลังคำลักษณะนามในกรอบประโยคหมวดคำจำนวนนับได้ เรียกว่า คำหลังจำนวน เช่น เพื่อน จะ ซื้อ หนังสือ ๒ เล่ม เท่านั้น

ในตัวอย่างมีคำ เท่านั้น เป็นคำหลังจำนวน

๑๕. หมวดคำบอกกำหนด ใช้กรอบประโยคทดสอบซึ่งมี ๖ ตำแหน่ง ดังนี้
 นาม คำจำนวนนับ ลักษณะนาม ๔ คำกริยาอาการ คำช่วยหลังกริยา
 เช่น เลื่อ สอง ตัว นี้ เก่า แล้ว
 คำใดก็ตามที่ปรากฏในตำแหน่งที่ ๔ ของกรอบประโยคนี้ได้ เรียกว่า

คำบอกกำหนด

ในตัวอย่างมีคำว่า นี้ เป็นคำบอกกำหนดเสียงโท

๑๖. หมวดคำบอกเวลา คือคำซึ่งมีความหมายบ่งบอกเวลาและทำหน้าที่
 อย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้คือ

ก) ทำหน้าที่เป็นหน่วยเสริมบอกเวลาตามลำพังได้ โดยอาจจะปรากฏ
 ดันหรือท้ายประโยค คำบอกเวลาประเภทนี้ เรียกว่า คำบอกเวลาประเภท ๑

เช่น กลางคืน อากาศหนาวมาก

อากาศหนาวมาก กลางคืน

ในตัวอย่างมีคำว่า กลางคืน เป็นคำบอกเวลาประเภท ๑

ข) ทำหน้าที่เป็นหน่วยเสริมบอกเวลาตามลำพังไม่ได้ จะต้องทำหน้าที่
 ร่วมกับคำบอกเวลาด้วยกัน หรือร่วมกับคำในหมวดอื่น คำบอกเวลาประเภทนี้ เรียกว่า
คำบอกเวลาประเภท ๒

เช่น เมื่อตะกี๋ ไปไหนมา

คุณยายมักจะหลับ ตอนบ่าย

ในตัวอย่าง มีคำว่า เมื่อตะกี๋ และ ตอนบ่าย เป็นคำบอกเวลา
 ประเภทที่ ๒

๑๗. หมวดคำคุณศัพท์ ใช้กรอบประโยคทดสอบ ๑ คู่ ดังนี้คือ

ก) คำนาม ๒ คำกริยาอาการ คำบุพบท คำนาม เช่น เลื่อ เก่า
 อยู่ในตู้

ข) คำนาม คำลักษณะนาม ๓ คำกริยาอาการ คำบุพบท คำนาม เช่น
 เลื่อ ตัว เก่า อยู่ใน ตู้

คำใดก็ตามที่สามารถปรากฏในตำแหน่งที่ ๒ ของกรอบประโยค ก)

และตำแหน่งที่ ๓ ของกรอบประโยค ข) ได้ เรียกว่า คำคุณศัพท์

ในตัวอย่าง มีคำว่า เก่า เป็นคำคุณศัพท์

๑๘. หมวดคำพิเศษ ใช้กรอบประโยคทดสอบซึ่งมี ๖ ตำแหน่ง ดังนี้คือ

นาม ลักษณะนาม คำบอกกำหนดเสียงตรี ๔ กริยากรรม กริยาวิเศษณ์
เช่น เด็กคนนี้ ปกติ จน เหลือเกิน

คำใดก็ตามที่สามารถปรากฏในตำแหน่งที่ ๔ ของกรอบประโยคทดสอบ
นี้ได้ เรียกว่า คำพิเศษ

ในตัวอย่าง มีคำว่า ปกติ เป็นคำพิเศษ

๑๙. หมวดคำบุพบท ใช้กรอบประโยคทดสอบ ซึ่งมี ๕ ตำแหน่ง ๑ คู่

ดังนี้คือ

ก) คำนาม คำกริยากรรม คำช่วยหลังกริยา ๔ คำนาม

เช่น หนังสือ วาง อยู่ บน โต๊ะ

ข) คำนาม คำช่วยหน้ากริยา กริยากรรม ๔ คำนาม

เช่น เด็กเพิ่งขึ้น จาก น้ำ

คำใดก็ตามที่สามารถปรากฏในตำแหน่งที่ ๔ ของกรอบประโยค

ก) และ ข) ได้ เรียกว่า คำบุพบท

ในตัวอย่าง มีคำว่า บน, จาก เป็นคำบุพบท

๒๐. หมวดคำเชื่อมอนุพากย์ คือคำที่ปรากฏระหว่างอนุพากย์ ๒ อนุพากย์

ซึ่งอาจเป็นประโยคเริ่มหรือไม่เริ่มก็ได้ คำชนิดนี้เมื่อเชื่อมอนุพากย์ทั้ง ๒ แล้ว จะทำให้
ประโยคนั้นกลายเป็นประโยคผสม คำเหล่านี้อาจจะลงเสียงหนัก หรือไม่ลงเสียงหนักก็ได้

เช่น เขาไม่มาโรงเรียน เพราะ เขาไม่สบาย

ในตัวอย่าง มีคำว่า เพราะ เป็นคำเชื่อมอนุพากย์

เครื่องหมายที่ใช้ในวิทยานิพนธ์

_____ ใช้ขีดเส้นใต้คำ หรือข้อความที่สำคัญ

"....." ใช้เมื่อต้องการให้คำพูดเด่นชัดกว่าส่วนอื่น ๆ

(.....) ใช้อธิบายเพิ่มเติมข้อความข้างหน้า เช่น อธิบายปรับที่ประกอบ

/ ใช้คำหรือแยกสิ่งที่กำลังกล่าวถึงออกจากกันให้เห็นเด่นชัด เช่น คำต่างชนิดกัน

คำอนุพากย์ ๒ อนุพากย์ หรือคำปรับที่ประกอบ

{ } ใช้แสดงว่าอาจจะเป็นคำใดคำหนึ่ง หรือกลุ่มคำใดคำหนึ่ง

┌┐ ใช้แสดงความเชื่อมโยงระหว่างคำ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย